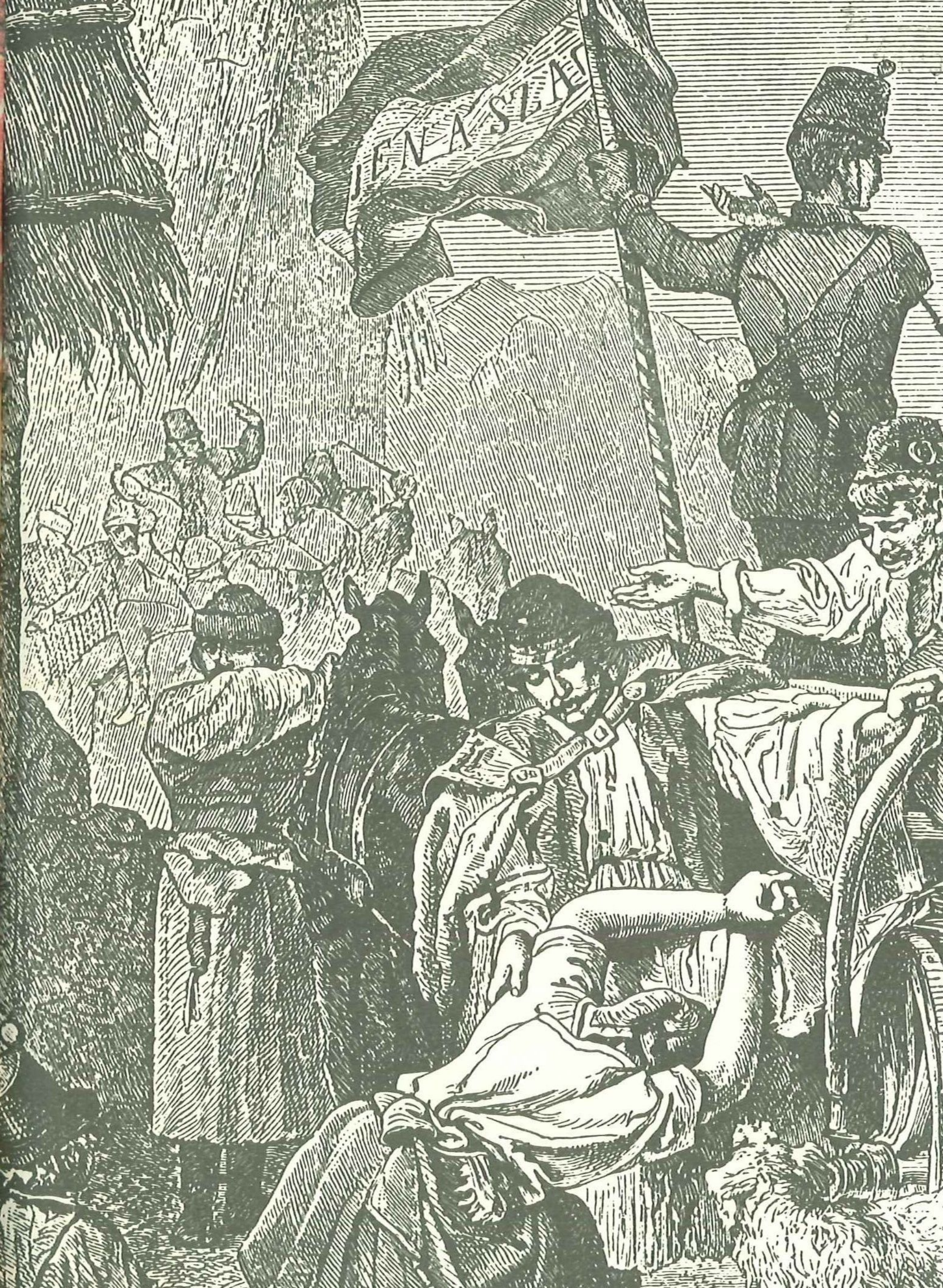

JEN A SZA

1848. MÁRCIUS 15.

Ez a nap a magyar nép történelmének egyik fényességes napja volt. 130 esztendő telt el már azóta, de a mi szívünket is megdobogtatják a forradalom nagyszerű eseményei: a felkelt nép lerázta az osztrák zsarnokság igáját, s kivívta a magyar nemzet szabadságát.

Petőfi Sándor, a forradalom vezére ezt írja naplójába aznap este: „Landerer nyomdája legközelebb volt hozzánk, oda mentünk, hogy a sajtót lefoglaljuk. Megtettük ezt a nép nevében, s a tizenkét pontot és a Nemzeti dalt rögtön nyomni kezdték. Ezalatt kint lelkesítő beszédeket tartottak.

Délután háromra gyűlést hirdettünk a Múzeum terére, s a sokaság eloszlott.

A szakadó eső dacára mintegy tízezer ember gyűlt a múzeum elé. A szabad téren, szabad ég alatt vész előtt zúgó tengernek látszék felülről a sokaság."

S ez a „zúgó tenger" megindult s elfogadtatta a polgármesterrel és a császár helytartójával a nép követeléseit, majd kiszabadította Táncsics Mihályt, akit forradalmi tetteiért börtönöztek be.
Teljes volt a diadal.

1919. MÁRCIUS 21.

70 esztendővel az 1848/49-es szabadságharc elbukása után ismét magasra csapott hazánkban a forradalom lángja. 1919. március 21-én a proletariátus kikiáltotta a Magyar Tanácsköztársaságot. A dolgozó nép kezébe került a hatalom — a gyárak a munkásoké, a föld a parasztoké lett. Ám az urak — a gyárosok és a földbirtokosok — nem nyugodtak bele hatalmuk és fényűző életmódjuk elvesztésébe. Külföldi hadseregeket hívtak segítségül, s megszületése után 133 nappal leverték a proletariátus forradalmát.

A Tanácsköztársaság rövid fennállása alatt is igen sokat tett a dolgozók javáért, a társadalmi igazságtalanság megszüntetéséért. Különös szeretettel gondoskodott a proletárgyerekekről, akik a háború négy éve alatt rendkívül sokat szenvedtek, nélkülöztek. Övék lett a Margitsziget, a Vidám Park, sőt sokan közülük eljutottak a Balatonra is azon a nyáron.

Az itt következő lapon arról olvashattok egy rövid történetet, hogyan segítette a Tanácsköztársaság a proletárgyerekeket.

Orosz István rajza

Joó Katalin: Fürödnek a gyerekek

Részlet egy hosszabb elbeszélésből, amely a Tanácsköztársaság idején történik.

Anya akkorát nevetett, hogy kishíján kicsordult a könnye. Előrehajolt, csapta a térdét, és levegő után kapkodott.

— No még ilyet! Ki látott ilyet!

Tercsi félénken megszólalt.

— Tessék már mondani, miért nevetett anya?

Az megint rákezdte. Alig tudta abbahagyni.

— Az úgy volt, hogy éppen a réztárgyakat pucoltam a Tekla kisasszonyéknál a konyhában — tudjátok, ménkű sok vacakjuk van, kis mozsár a borsnak, külön a prézlinek, cukornak, kiscsudának, aztán ilyen habüst, amolyan mérlegtál, szóval mondom, kenem, dörgölöm, lehelem, kenem, dörgölöm, lehelem — közben mókás fintorokkal mutatta, hogy tisztította a rezet —, egyszerre jön a postásasszony. A konyhába jött, mert a főajtón nem enge-

dik be, ki van adva. A szakácsné meg mindig tart a tűzhelyen, mert náluk nem spór van, mivel nem kell spórolniok, szóval van mindig egy kis kávéja. Nemcsak maláta, hanem olyan is, amit a méltóságáék isznak, babkávéból való.

— A postásné kapott a kávéból, és kitette a levelet. Nem is levél volt az, hanem nyílt értesítés, miszerint az a háziúr, vagy bárki, aki fürdőszobával rendelkezik, köteles, értitek?, köteles hetenként két alkalommal a fürdőszobáját az oda kijelölt proletárgyermekek tisztálkodása céljaira rendelkezésre bocsátani, és ilyen meg amolyan rendelet, paragrafus, népbiztos. Az isten áldja meg a kommunizmust!

Maga elé nézett és újra nevetni kezdett:

— Ha meggondolom, hogy mindig hátul, a görbe cselédlépcsőn mehettem csak fel. Most meg majd a főlépcsőn sorbaállnak a koszos kis proligyerekek! Talán tetves is lesz közöttük, és kilóg a feneke a nadrágból. És abban a földig csempés, hófehér fürdőszobában mossák magukat, ahová Tekla kisasszony azt sem tűrte, hogy papuccsal lépjek be!

Két nap múlva hosszú sor állt a lépcsőn.

Tekla kisasszony előtte való napon elment a nagynénjéhez, Hűvösvölgybe. A méltóságos úr elkísérte. A méltósága meg a szakácsné bajlódott a négytucat gyerekkel.

— Érdekes módon a gyerekek szelídek voltak, megilletődöttek, és nem is voltak koszosak. Törülközőt hoztak, ócska szappandarabkákat. Az alsóneműjük is tiszta volt, csak éppen sokan viselték, mosták már előttük. Alig akadt olyan gyerek, akin új holmi lett volna, mind kapott, nagytestvértől, rokontól, nagyságától, uraktól levetett.

Fiatal, ideges tanító vezette őket. Orrán vékony arany cvikker volt. Ötpercenként levette, megdörzsölte patyolattiszta kendőjével. A kézelője rojtos volt, de ő maga frissen beretvált. Táskájából szappandarabokat adott azoknak, akik nem hoztak magukkal. Mielőtt becsengetett, csendes, illendő viselkedésre intette a gyerekeket, imígyen:

— Ne felejtsétek el, a proli szegény, de büszke! Mi nem koldulni jövünk, hanem egy olyan rendeletet végrehajtani, melyet kiköveteltek számotokra! Nahát!

Ez a „nahát" a szavajárása volt.

A szakácsné nyitott ajtót. Hatalmas testét két asszonyra is elég kötény borította. Fején kendő. A méltósága meg szenvedő arccal állt a hófehér szárnyasajtóban, mely az ebédlőbe vezetett. Ez egy hosszú folyosó végén helyezkedett el. A folyosón vörös kókuszszőnyeg vonult végig, és falait egyik oldalon hatalmas, metszett tükör, a másikon pedig vadászjeleneteket ábrázoló rézkarcok díszítették. Volt egy ruhásfogas is, csupa szarvasagancsból.

Olyan fenségesen szép volt a méltósága és az előszobájuk, hogy a gyerekek, mind a negyvennyolcan lélegzetük-akadtan figyeltek.

A kis tanár „asszonyom"-nak titulálta a méltóságát, mire annak kicsit megrezzent a feje. És „kedves asszonyság"-ot mondott a szakácsnénak. De az elnevette magát, és „lelkem, kis tanítóm"-nak mondta őt!

A gyerekek négyesével mentek fürödni. Nyolc percet engedélyezett a kis tanító. Így is majd két óra hosszáig tartott, amíg végeztek. Két nagyobbacska fiú aztán rendet csinált.

Akkor már a méltósága is mosolygott. Hirtelen eltűnt a szobában, és valahonnan, valamelyik kincses szekrénye mélyéről finom, mentolos cukorkát halászott elő. Egy zacskónyit odaadott a tanítónak.

— Ön igen jó pedagógus! Kérem, ossza szét a gyermekek között, akiket ilyen rendre tanítanak! Különben — hajolt előre —, milyen néven tisztelhetem?

Az hebegett, dadogott, amíg kinyögte, hogy oppardon, csak a hivatalos pecsétes írást mutattam, és lám, elfelejtkeztem bemutatkozni, kezét csókolom, Szikszó Béla a nevem.

No, ez már érdekelte a méltóságát is!

— Csak nem a szepesi Szikszó családból való? Régi família, valamelyik oldalágon a férjem rokonságban van velük!

Mire még jobban zavarba keveredett a tanító úr lelkem, s kinyögte, hogy ő Újpesten, a Tél utca 28-ban született, és az igazi, saját becsületes neve újpesti és Sauer. Most változtatta Szikszóra.

— Nem tesz semmit, fiatalember — mosolygott rá alamizsnaosztó kedvességgel a méltósága.

— Mikor jönnek újra?

Kiderült, hogy azon a héten ugyanennyi lány jön még, majd a következő héten jönnek Szikszó-Sauer vezetésével ezek a fiúk.

— Ha nem is vagyunk rokonok, megkínálhatom egy kis likőrrel? Kérem — intett a szakácsnőnek. Az máris hozta a kikészített italt, meg a poharkákat. Csakhogy nem kettő, hanem három pohár került a tálcára. A méltósága kérdőn nézett rá. Mire ő mosolygott. S telitöltötte mind a hármat. Egyet maga fogott kézbe:

— Isten tartsa meg a gyerekekkel együtt! — mondta a szakácsné.

A méltóságos asszony — ha nem lett volna szájában már a likőr — talán le sem tudja nyelni!

Hogy ő a szakácsnőjével együtt iszik! Mivé lesz a világ!

Szepesi Jolán: Zizi hangjai

Suttogás

Anya,
Zsolti és Balázs
a testvéreim — tudod
azt mondják
simogasd meg
a fejüket,
itt vannak — nézd.
Lásd őket Te is!?

Horváth Mária rajza

Kiabálás

Óóóóóóó
Iiiiiii
Ááááááá
Itt nem alszik a ház,
nincs itt senki csak a fák.
Kiabálhatok?
Anya, tényleg
ordibááááááá...

Csend

Anya varr.
Fut a tű
szalad a cérna
megáll a tű
vár a cérna
fut a tű
szalad a cérna.
Átbújnak a
ruhám alagútján.

Sikoltás

Fáj a kés
az ujjamon.
Nyitott rajt'
egy kis kaput.
Csukd be Anya
mert a vérem
juj de fáj
ha odanéze

Csattogás

Anya kezét fogva
sétálunk.

Kip-kop.
Kip-kop.

Kip-kip-kip-kip-kip.
Apa karja

két szárny

Káldi János

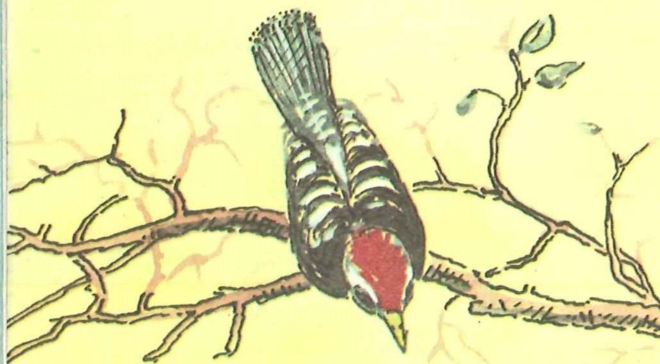
HÓVIRÁG

Itt-ott látsz még hó-ruhát,
s már nyílik a hóvirág.

Csoda-fehér, egyszerű,
szárra-nőtt, kis csengettyű.

Szinte már a hó alól
szüntelen a szava szól.

Mit csilingel? Mit csönög?
Búcsúzót a tél fölött.

Vidor Miklós

HAJNAL

Egy ébredő madár dalol,
pityegve felel rá a másik,
és hirtelen az ég alól
minden muzsika kivirágzik.

Nap fele kúszó indaként
ezernyi hang harsan az égnek,
hogy átlyuggatja a sötét
tömör bakacsinját az ének.

És előcsalja a napot:
óriás madár, a hegyre szárnyal,
boldog zengedezésbe fog,
s mindent bevon arany dalával.

Fekete István

TÁRS-BÉRLŐK

A fiatal vércsepár már március első napjaiban megérkezett. Szerelmesek voltak, de ők ezt nem tudták, ezért normálisan viselkedtek. Végigrepültek a folyóparton, kicsit sivalkodva a belső jóérzéstől — mert szívükben s az egész tájon szétömlött a tavaszi ragyogás —, de egy helyen megálltak a levegőben.

— Nini — mondta a menyecske.

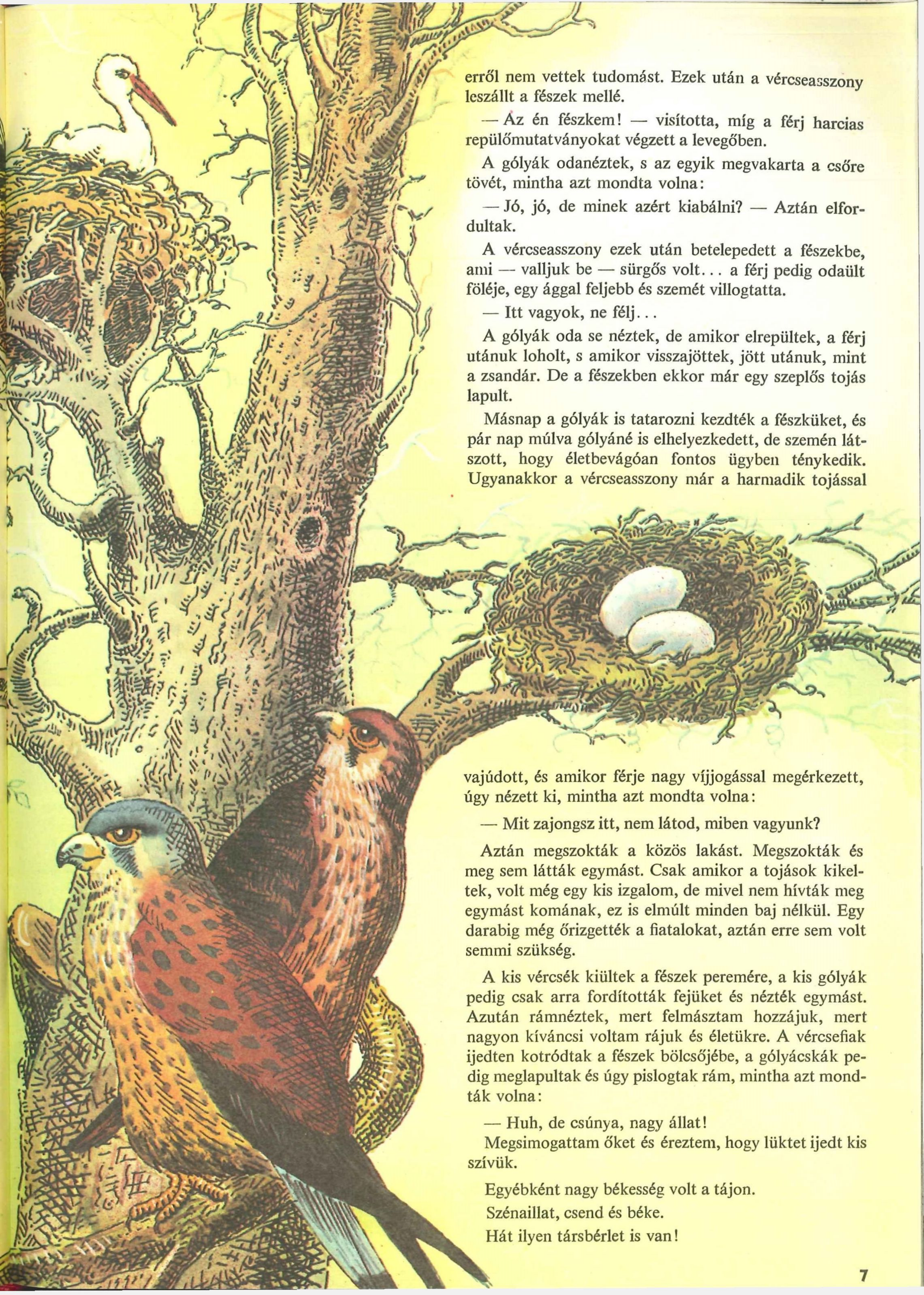
A fiatal férj nem szólt semmit, csak lekeringett a vén nyárfára, annak is egy csonka ágára, melyen két fészek volt. Egy nagy és egy kicsi. A nagy majd kétméteres karimával a törzs mellett a villában, a kicsi valamivel följebb az ágon.

Leült a két kis vércse a kisebbik fészek mellé, és jól megnézték a helyet, a környéket, a vizet, mindent. De valahányszor a nagy fészekre néztek, szemük aggodalmasan hideg lett. Azután felröppentek, vadásztak egy kicsit és újra visszaszálltak. Ültek, néha egymásra néztek s belül tanakodtak. Egy napon aztán a feleség víjjogott egy nagyot, mintha azt mondta volna:

— Egy életem, egy halálom, itt akarok fészkelni, ha az a másik fészek magáé a szakállas saskeselyűé, akkor is — s azzal hozzálátott a kisebbik fészek rendbehozásához, ami nem volt nagy munka. Éppen készen lett az egyszerű kárpitozással, amikor nagy árnyék úszott el felette, de abban a pillanatban megérkezett a férj is. Szinte úgy zuhant a fészek mellé.

— Itt vannak; ezeké a nagyobbik fészek — mondta és szeme aggódva, de harciasan is villogott egyszerre; a magasból pedig nyugodtan lekerengett két gólyamadár.

A vércsék felrebbentek, izgatottan visítoztak a fa felett, a gólyák pedig hátrahajtották nyakukat, és kelepeltek két szép verset. A kelepelés száraz, nyári visszhangjára a vércsék elhallgattak. A kelepelésben nem volt semmi fenyegető, semmi rossz, ezért a vércsék leszálltak a fa csúcsára, és nézték a gólyákat. A gólyák

erről nem vettek tudomást. Ezek után a vércseasszony leszállt a fészek mellé.

— Az én fészkem! — visította, míg a férj harcias repülőmutatványokat végzett a levegőben.

A gólyák odanéztek, s az egyik megvakarta a csőre tövét, mintha azt mondta volna:

— Jó, jó, de minek azért kiabálni? — Aztán elfordultak.

A vércseasszony ezek után betelepedett a fészekbe, ami — valljuk be — sürgős volt... a férj pedig odaült föléje, egy ággal feljebb és szemét villogtatta.

— Itt vagyok, ne félj...

A gólyák oda se néztek, de amikor elrepültek, a férj utánuk loholt, s amikor visszajöttek, jött utánuk, mint a zsandár. De a fészekben ekkor már egy szeplős tojás lapult.

Másnap a gólyák is tatarozni kezdték a fészküket, és pár nap múlva gólyáné is elhelyezkedett, de szemén látszott, hogy életbevágóan fontos ügyben ténykedik. Ugyanakkor a vércseasszony már a harmadik tojással vajúdott, és amikor férje nagy víjjogással megérkezett, úgy nézett ki, mintha azt mondta volna:

— Mit zajongsz itt, nem látod, miben vagyunk?

Aztán megszokták a közös lakást. Megszokták és meg sem látták egymást. Csak amikor a tojások kikeltek, volt még egy kis izgalom, de mivel nem hívták meg egymást komának, ez is elmúlt minden baj nélkül. Egy darabig még őrizgették a fiatalokat, aztán erre sem volt semmi szükség.

A kis vércsék kiültek a fészek peremére, a kis gólyák pedig csak arra fordították fejüket és nézték egymást. Azután rámnéztek, mert felmásztam hozzájuk, mert nagyon kíváncsi voltam rájuk és életükre. A vércsefiak ijedten kotródtak a fészek bölcsőjébe, a gólyácskák pedig meglapultak és úgy pislogtak rám, mintha azt mondták volna:

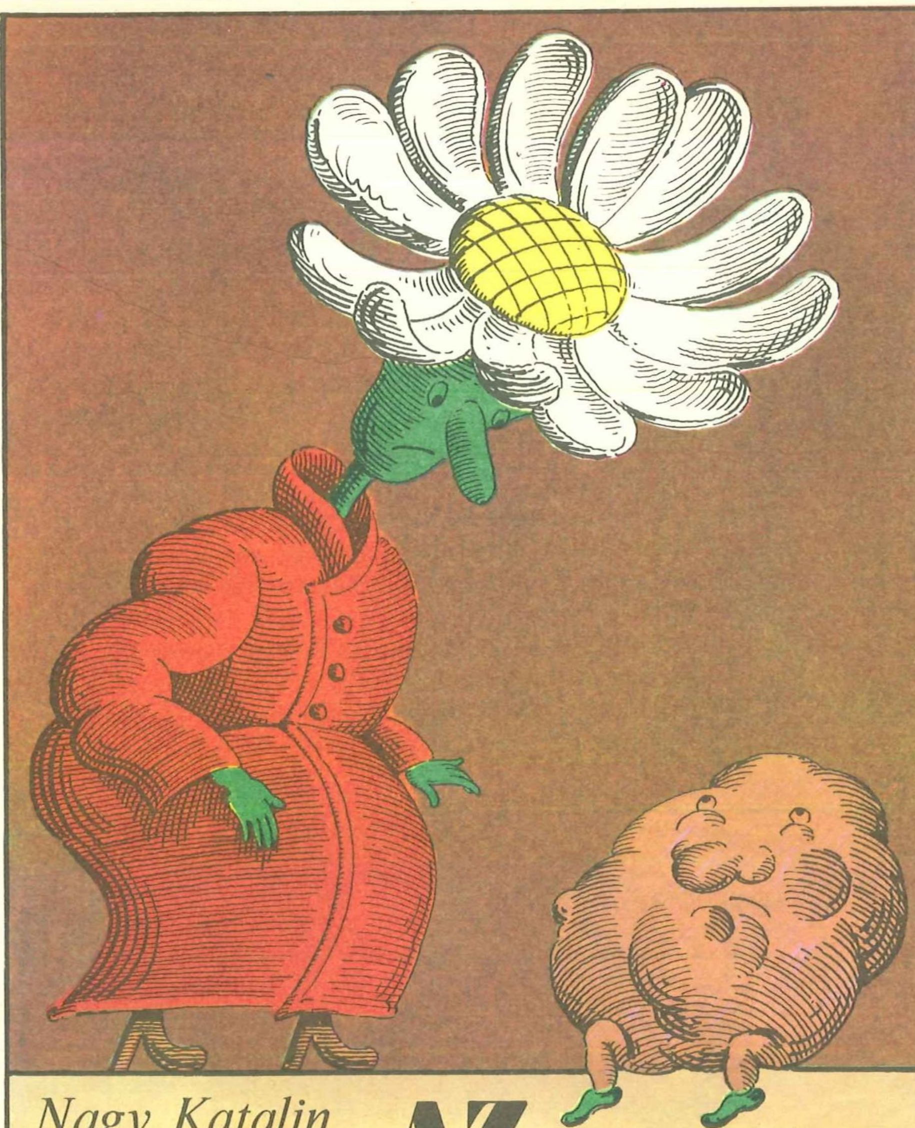
— Huh, de csúnya, nagy állat!

Megsimogattam őket és éreztem, hogy lüktet ijedt kis szívük.

Egyébként nagy békesség volt a tájon.

Szénaillat, csend és béke.

Hát ilyen társbérlet is van!

Nagy Katalin

AZ ELTÉVEDT KRUMPLIBOKOR

A fák és füvek mind ismerték egymást. Régóta élnek együtt jó szomszédságban a hegyoldalon, sőt egyik-másik rokon is, például a fenyőfélék. A tölgy ugyan nem rokona a repkénynek, de úgy összeölelkeznek, hogy ikertestvérnek gondolná őket az idegen.

Éppen ezért nagyon csodálkoztak a fák és füvek, amikor a nyáron új lakó került a hegyoldalra. Nem hasonlított az senkire, sose látták eddig. Csak a nevét tudták, mert bemutatkozott. Úgy hívták, hogy krumplibokor. Idegenül nézegették őt a fák és füvek, nem értették, hogy került ide, és mit akar. A kis krumplik meg csak kuporogtak a bokorban némán, féltek a sok idegentől. Megsajnálta őket az öreg krumpli — az, amelyik már egészen ráncos volt —, és mesélni kezdett nekik. Jó hangosan mesélt, hogy hallhassák a fák és füvek is.

„Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy csapat kisdobos. Úgy hívták őket, hogy expedíciós őrs. Maguk választották ezt a nevet, úgy gondolták, ez igazán találó. Az őrs minden tagja felfedező lesz, világjáró utazó. Persze, majd ha megnőnek. Mert most még csak elsősök, vagy másodikosok félig — merthogy nyári szünidő volt éppen. Ennek örömére el is mentek világgá. Eredetileg csak kirándulni készültek, és oda mentek végül is, csak előbb otthon megharagudott az összes nagymama. Mindenki ugyanazért haragudott, pedig nem is beszéltek össze a nagymamák. Csak a gyerekek. Azt beszélték: ők mostantól kezdve egyedül járnak kirándulni, nagyok már. A nagymamák ezt nem tudták, hát el akarták kísérni őket, mint eddig, kiskorukban. A gyerekek tiltakoztak. A nagymamák megsértődtek. Azt mondták: mehetnek is világgá! Adtak nekik kenyeret, kolbászt, zsírt, hagymát, sót, paprikát és jó sok krumplit. Ezt kérték a gyerekek, mert főzni akartak ugyanis. Paprikáskrumplit; egyedül!

Elindultak hát világgá. De aztán a hegyoldalban mindjárt meg is álltak. Mert a bográcsot nem akarta senki tovább cipelni, meg úgyis jó hely ez a focira. Hát nyomban futballozni kezdett az összes gyerek. Gallyat szedni se akart senki, és tüzelni se, úgyis elég meleg volt. Csak fociztak.

Aztán megéheztek. De nem volt ebéd és senki, aki főzzön! Megették hát a kolbászt hagymával, a zsírt kenyérrel. A sót-paprikát mindenki kedve szerint szórta.

Evés közben kicsit összevesztek azon, hogy kinek a nagymamája főz finomabb ebédet, és hogy a palacsinta-e a legjobb étel a világon, vagy a rántott csirke? Csak kicsit veszekedtek, aztán gyorsan kibékültek. Indultak haza, és reménykedtek: még vacsora előtt megbocsát az összes nagymama.

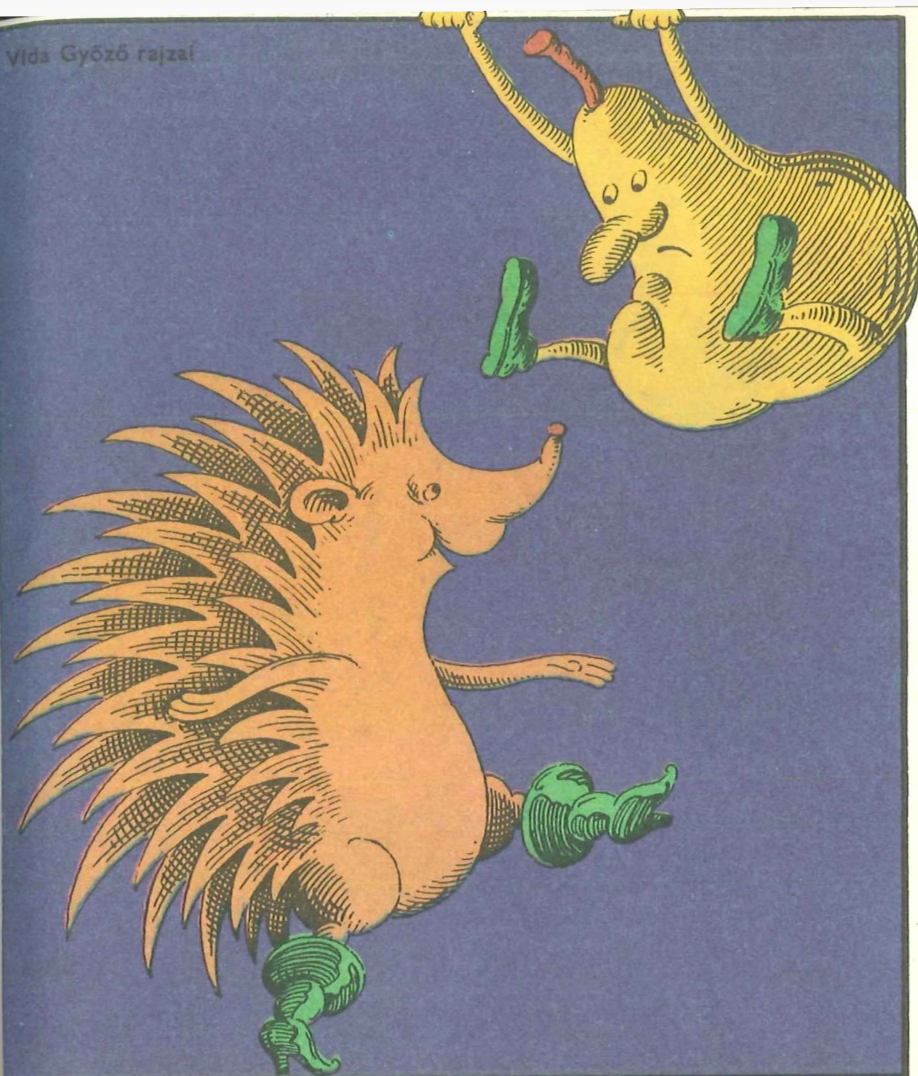
Indulás előtt a nyerskrumplit elásták a földbe, meg ne tudja senki szakács-kudarcukat!

Úgyhogy itt a földben aludtuk át a telet, mi öregek, tavasszal pedig megszülettetek ti, krumpliorrú kiskrumplik."

Éppen véget ért a mese, amikor kirándulók érkeztek a hegyoldalra. Csodálkozva nézegették: hogy került krumplibokor az erdőbe?!

— Ez már a mi titkunk! — súgtak-búgtak a fák és füvek.

A kis krumplik meg egyre csak örvendeztek, hogy ők most már az erdőhöz tartoznak, ráadásul titkosan.

Heves Ferenc

A RÉSZEG SÜNDISZNÓ

Az erdész hazafelé tartott hatéves fiacskájával, Palival. A nap már lemenőben volt. Már az erdőszélen jártak, ahol ritkulnak a fák és a bokrok. Néhány vadalma- és vadkörtefa is keveredett a nagyobbrészt tölgyek, égerek és bükkfák közé. A vadgyümölcsfák alatt bőven bújt meg apró körte, alma a fűben, hiszen ősz volt már, amikor hullik a fa termése. A gyerekek, ha látják is az ilyen fanyar ízű gyümölcsöt, nemigen kapnak rajta. Hamarabb felszedik a csergubacsot, azzal legalább játszani lehet.

— Apu, egy süni! — kiáltott fel hirtelen a gyerek.

Megálltak. Egy szépen fejlett sündisznó mozgott a lábuk előtt. A kedves kis állat nem is igyekezett menekülni, szokása ellenére még csak össze se gömbölyödött, orrát, lábait nem húzta be tüskéinek oltalmazó pajzsa alá.

Csak mászott tovább a kis sündisznó. Már amennyire mászásnak lehetett nevezni azt a furcsa mozgást, amivel az állat a helyét változtatta. Mert ment előre is, hátra is, de leginkább körbe. Közben mintha ide-oda dülöngélt volna, még oldalára is fordult, és utána csak nehezen tápászkodott fel.

Az erdész figyelmesen nézte.

— Ez a sündisznó részeg — mondta azután. — Becsípett a kis buta, most aztán nem tud magáról. Látod, nem is védekezik ellenünk, nem bújik a tüskéi mögé.

A kisfiú tágra nyitotta a szemét.

— Részeg? — kérdezte nagy csodálkozással. — Mit ivott? Bort? És hogy jutott hozzá?

— A sündisznó nem iszik bort, Palikám — nevetett az apa. — Nem iszik sört se, pálinkát se. Csak vizet iszik, ha talál valahol. De most mégis ittas, hát segítsünk rajta. Hazavisszük, kap egy bögre tejet, azt talán megissza. Attól majd elalszik és kijózanodik. Meglásd, holnap reggel már a kertben fog bogarak után kutatni.

. . . Mit gondoltok, mitől rúgott be a sündisznó?

Elmondom. A sündisznó — vagy ahogy másként nevezik: tüskésdisznó — leginkább rovart, egeret és csigát fogyaszt, s ezzel hasznot is hajt az embernek, mert kártékony rágcsálóktól szabadítja meg a kerteket, veteményeseket. Ezért faluhelyen szívesen tartják a házak kamráiban, istállóban és pincében is, hadd pusztítsa ott is a nemkívánatos élősdieket. De emellett a sün kedveli a gyümölcsöt is. A mezőn, erdőben inkább csak vadgyümölcshöz jut hozzá. A vadkörte, vadalma, ha lepotyog a fáról, a harmattól, esőtől nedves fűben könnyen bomlásnak, rothadásnak indul. Ezzel erjedni kezd, s az erjedés következtében alkohol képződik a húsában. Tudni való, hogy a szeszfőzés alapja a gyümölcs vagy valamilyen más mezőgazdasági termék, termény — így például a rozs, burgonya — erjesztése. Ha tehát a sündisznó hozzájut a neki csemegének számító erjedő gyümölcshöz, és jól teleeszi magát belőle, megesik, hogy valósággal becsíp a szesztartalmától. Ilyenkor fokozott mértékben ki van szolgáltatva az ellenségeinek, mert eltompulnak a reflexei, és képtelen a védekezésre. (Egyik nagy pusztítója a róka.) A természetkutatók a sün „korhelykedését” még nemigen figyelték meg, annál inkább ismerik ezt az erdészek, csőszök és más, erdőt-mezőt járó falusi emberek.

A MESÉTJÁRT VÁNDORLEGÉNY

Írta Bakó Ágnes

Valahol, az országnak egy messzi falujában élt egyszer egy legény. Csizmadia volt az apja, csizmadia volt a nagyapja, de, ha jól tudom, az volt már az öregapjának öregapja is. Kitanulta ő is becsülettel a mesterséget, aztán egy madárdalos reggelen hátizsákba rakta a cókmókját meg a szerszámait, s elindult a főváros felé. Gondolta, ahol legtöbb a ház, ott a legtöbb az ember is, és ha így van, ott dagasztja legtöbb láb a sarat. A tenger sok lábra bízvást tenger sok lábbelit szabhat a becsületes csizmadia.

Ám alighogy a fővárosba ért, megcsappant a virágos jókedve. Nem viselt ott kézzel szabott csizmát senki. Fűzős cipőben, sarkos cipőben kopogott az aszfalton, ahány láb csak megfordult a fővárosban.

Kedvetlenül sóhajtott a legény, a másik város felé vette útját, hogy csizmát szabjon a másik város népének. Szaporán szedte a lábát, sorra maradoztak el mellette a mérföldkövek.

De ahány városba ért, mindenütt gyári cipőben jártak az emberek; ő pedig kézzel akart szabni cipőt is, csizmát is, puha bőrből feketét, pirosat, kicsit, nagyot, rámás szélűt, sarkosat, vígan kopogósat. El is határozta, hogy most már nem tágít. Addig járja az országot, míg rá nem akad arra a városra, ahol végre megtelepedhet.

Így lett belőle vándorlegény.

Rótta az országutat, s kérdezte a szembejövőket, nem tudnak-e olyan városról, ahol éppen kézműves csizmadia kerestetik. Volt, aki kinevette, volt, aki csak a fejét rázta, egyszer aztán egy traktoros ember azt mondta neki:

— Itt olvasom ni, az újságban, hogy túl a folyón, túl a búzatáblán, mindig keletre, nagy zöld síkság szélén áll a Hatszáz Éves Város. Ott építik fel régi mintára újdonat újonnan a Kézművesek utcáját. Akad ott műhely, gondolom, csizmadiának is. Igyekezz, pajtás, hogy idejében odaérj!

Szedte is lábát a vándorlegény. Ment éjjel, ment nappal, szemhunyást sem pihent. Fütyörészve koptatta a kopott csizmatalpát. Negyednap aztán kettévált előtte az országút. Jobb felé tábla állt: ERRE VISZ AZ ÚT A HATSZÁZ ÉVES VÁROSBA!

Megörült a legény. Látta is a várost. Valahol messze, fent lebegett előtte, mintha felhőkre építették volna. Nézte is csudálkozva, s nem mert hinni a szemének, mert az a város tornyostul, házastul, erdőstül, mindenestül tótágast állt a levegőben! Tán a délibáb játszik vele, vagy mi a szösz?!

Most már futott a legény. De akárhogy igyekezett, sehogyan sem ért közelebb. Akkor már alkonyodott. A vándor belefáradt a sok mihaszna gyaloglásba. Gondolt egyet, s egy útszéli fa tövébe heveredett.

Félálmában felsóhajtott; a mesebeli csizmadiák jutottak eszébe, s mi tagadás, irigyelte őket. Mindnek volt műhelye, mindnek volt temérdek szabni-, varrnivalója, csak a magafajta hús-vér csizmadialegénynek nem akad egy parányi műhelyecske. Ezen aztán elbúsongott egy kicsikét, s lassacskán beleszenderedett a búsongásba.

Álmában tovább folytatta az utat. Szaporán igyekezett a Hatszáz Éves Város felé. Letért egy keskeny ösvényre, úgy ment toronyiránt a csudaváros felé. Egyszer aztán ráköszönt valaki:

— Jó estét, szép öcsém! A palotába igyekszel?

— Jó estét! — köszönt vissza a legény, s kicsit elcsodálkozott, mert egy vénséges vén banya állta el az útját.

— A Hatszáz Éves Városba tartok. Ott szeretnék megtelepedni — mondta, s megdörzsölte a szemét.

Az anyóka sipítozva nevetgélt.

— Elvétetted az utat, te legény! Ez itt Búsul király országa, te meg ebben a minutumban éppen a mi mesénk kellős közepén jársz!

— Híj! — rikkantotta a vándorlegény, s megvakarta az üstökét, mert a mesékben többnyire ezt teszik a vándorlegények.

— Eztán hogyan szól az a mese, amelyikben járok, öreganyám? — kérdezte, mert hallott ő már mesét eleget, s tudta, mi az illem.

— Hát úgy, hogy búsul a király — felelt bánatosan az anyóka.

— Osztán mér' búsul a királyotok?

— Mert a bal lába kisujját kegyetlenül nyomja a csizma. Száz cipész szabta, száz cipész varrta, mégsem tud lábra állni benne!

— Egyet se búsulj! — mondta a legény. — Ha már begyalogoltam ennek a Búsul királynak az országába, itt is maradok. Saját országomban úgysem szabhattam csizmát senkinek, itt legalább kedvemre tehetem, mivel ezt teszi minden becsületes csizmadia minden mesében. Akkor hát, gyerünk a palotába!

— Jaj, lelkem öcsém! — siránkozott az anyóka. — Búsul király szentül fogadta, hogy aki ezután rossz csizmát szab a lábára, annak a legélesebb pallosával csapatja le a fejét!

Nevetett erre a legény, s ment a palotába. Köszönt, amint illik, vette a méretet a király lábáról. Szabta a bőrt, varrta a csizmát két nap, két éjjel. Próbálta a király, s nagyot ugrott örömében. Simult a csizma a lábára, nem nyomta sehol!

Lett nagy vigalom a palotában. Mindenki a vándorlegényt ünnepelte. Kapta — mint szokás — a zsák aranyat, kapta az udvari méltóságot. Ehetett-ihatott, mindent tehetett, csak csizmát nem szabhatott többé, mert a király nem engedte.

Mindenki mondta, hogy nagy szerencse érte, mivel király cipésze csak király lábára szabhat bőrt, s addig vígan élhet, míg az, amelyikben a király éppen a táncot ropja, el nem rongyolódik.

De azt már nem várta ki a legény! Sötét éjszaka kilopakodott Búsul király palotájából, s elment szegény vargának egy másik mesébe.

Fecskét látok, szeplőt hányok - görögül

Barátaim nem az én jöttömet várták. A tavasz hírnökeinek, a fecskéknek megérkezését figyelték felkapaszkodva az ókori romok hatalmas kőfalaira. Feléjük közeledvén a magasból jól láttam szélcserzette barna arcukat, vékony lábszárukat, kopott, foltos ruhájukat, melyet most — még nem tudtam, miért — valami furcsa maskara borított. Akkor még nem tudtam róluk, hogy Jorgosz — Gyuri, Nikosz — Miklós nem jár iskolába, mert kenyeret kell keresni, vagy az állatokkal járnak a kopár hegyek legelőire, vagy fuvarozni az egykerekű kordén a sovány lovacskával. Petrosz — Peti jó tanuló, az édesapja küldi a pénzt a családnak egy nagy tengeri hajóról. Nehéz életűek, de jó cimborák csillogó szemű, görög barátaim.

A fecskéket figyelték, én érkeztem közéjük. S most már együtt figyeltük a kék eget. S mikor megláttuk első csapatukat, már együtt rohantunk a szűk utcán a kicsiny ablakú, fehér házak közé. Sorra zörgettük a kapukat. Szívesen láttak bennünket mindenütt. Rázendítettünk a versre:

Megjött, megjött a fecske már,
Vele jött a többi madár,
És amint fészkére lel,
Mézédesen énekel:
Március, szép március,
Zordon februárius,
Most a mérgét még kifújja,
S illatos nyár megjön újra,
Ha ma hideg van s havazik,
Már kibírjuk így tavaszig.
A tengeren által jöttem,
Nem szántottam fel a földem,
Tenger habját hasogattam,
Bevetettem, úgy arattam.

Hátam mögött ért fügét
Hagytam asztagot, kepét,
Idejöttem s szerteszét
Füvet leltem s friss vetést,
Füvet, füvet, friss vetést.
Kedves Háziasszony,
Pincébe fáradjon,
Tojást hozzon fel innét,
S böjtben kikelt kis csirkét,
Egyik tyúkját nekünk adja,
A kalácsot ki ne hagyja,
A tanítónk így tanít,
Isten is megadja így,
Ha vásárlunk egyből nyolcat.

Eladunk majd tizennyolcat,
Nyerünk rajta majd harmincat,
Minden jó reménye biztat,
Szálljon áldás itt e házra,
A vidékre, a tanyára,
Öröm érje és vígasság
A gazdasszonyt meg a gazdát,
Fiukat meg lányukat,
Egész rokonságukat.
Március jön, bolha menjen,
Kutyák elől fut az ellen,
Jön a barát, az ajándék,
Az öröm, a tánc, a játék,
Ma és mához egy évre,
És még sokezer évre.

A gazda elnevette magát, elégedetten morzsolta kezében nagyszemű gyöngysorát, a gazdasszony narancslevet töltött poharainkba, édes fügével kínált, majd fakó kötényéből agyonfogdosott, kopott pénzdarabot vett elő, a drachmát, s kezünkbe nyomta.

— Jól van fiúk, köszönjük a köszöntést, most már biztosan szép tavaszunk lesz. Megérdemeljük tán.

Vidám csapatban jártuk a házakat. Képünk már maszatos volt az édességtől, meg a túróval töltött pitétől. Álarcra nem is volt szükség.

— Ez a Janik már tisztára közénk való — csapkodta nevetve térdeit Jorgosz. — Maradj itt nálunk!

— Mennem kell, vár a hazám.

— Várj, játszunk még egyet. Pendavula — öt pecsét a neve.

Öt egyforma nagyságú, lapos kavicsot kell keresni: ezek a „pecsétek". A játékos markába veszi mind az ötöt, majd egyet közülük ujjaival vakon kiválaszt, és hüvelykje meg mutatóujja közé fogja. Így két ujjal hirtelen feldobja, és a többi négy kavicsot gyorsan egy csomóba a földre teszi, hogy a visszahulló kavicsot még a levegőben el tudja kapni. Most tehát egy kavics lesz a markában. Ezt ismét a levegőbe dobja, s míg a levegőben van, egy kavicsot a földről hirtelen felkap. Majd, újabb dobásnál a másodikat, a harmadikat és a negyediket is.

Ha mind az öt kavics baj nélkül ismét a kezében van, a műveletet megismétli, vagyis ismét a földre teszi a „nem repülő" négy kavicsot, de most kettesével kell azokat ismét felszednie. Ha ez is sikerült, az újabb menetben három, majd egy kavicsot szed fel, és az utolsó menetben egyszerre mind a négyet. Ahhoz, hogy ez sikerüljön, a kavicsoknak, vagyis pecséteknek egy csomóban kell a földön heverniük, ezért azokat a kezdésnél nem célszerű ledobni, hogy szétguruljanak, de valóban csak odahelyezni szabad, mert különben az utolsó menetek nem fognak sikerülni.

Páros játék, de részt vehetnek benne többen is. Az nyer, aki mind a négy menetet hiba nélkül végigjátssza. Ha a feldobott kavics a földre hullik, mielőtt a felszedés sikerülne, ha a játékos nem tudja elkapni a hulló kavicsot, vagy ha nem az előírt számú kavicsot szedi fel, akkor abból a fordulóból kiesett.

— Hisz ez a „bigézés" — kurjantottam, Petrosz okos magyarázata után. Ezt én is ismerem!

S játszottunk, játszottunk napáldoztáig. Ők pendavolát, én bigét. Nem az a fontos, hogy hányféleképpen mondjuk. A lényeg — ugyanaz.

Kiss István rajza

Munkácsy Mihály kompozíciója nyomán készült fametszet, 1868
Fotó: Erdőkürti Zsuzsanna

A legöregebb kisdobosok körülbelül akkor születtek, amikor a KISZ először hirdette meg a Forradalmi Ifjúsági Napokat. Az ünnepségsorozat célja az emlékezés történelmünk nevezetes sorsfordulóira. Emlékezzünk most együtt! 1848—49. A magyar nép kivívta függetlenségét, de a szabadságharc elbukott az idegen túlerővel szemben. 1919. A haza sorsát a Tanácsköztársaság idején munkások irányították. Százharminchárom napig. 1944—45. A Szovjetunió katonái megszabadították hazánkat a német fasizmus igájától. Elkezdődhetett a szocialista Magyarország építése.

HÁROM TAVASZ KÁPOLNÁN

Mit láttak a hársfák?

A Heves megyei Kápolna is történelmi lecke az általános iskolásoknak. Egyébként pedig község, alig kétezren lakják. Házai, gondozott kertjei a Miskolcra vivő műútról is látszanak. Mellette folyik el a Tarna. A fahíd, melyen a hajdani, történelmi csata katonái átvonultak,

már sehol. A két part közt vashíd feszül. Milyen lehetett itt az országút 128 évvel ezelőtt, amikor Dembinszky fővezér serege állomásozott Kápolnán?

Akkor, 1849. február 26-án, amikor Máriássy és körülbelül 1200 huszárja zenekísérettel kivonult a faluból a szőlősdombok mögé, a lakosság még nem sejtette, hogy néhány óra múlva elszabadul a pokol . . .

„Az első nagy ütközet, amelyet vívandok, Mezőkövesd és Eger közt leszen." — írta levelében Dembinszky Kossuthnak. Ám a legendás hírű lengyel haditerve felborult. Windischgrätz megindult Pestről, s Dembinszky ekkor azt a parancsot adta ki, hogy az összes honvédcsapat a Tarnához vonuljon. A döntő csata napján a császáriak csaknem harmincezer emberrel és 150 ágyúval támadták meg Dembinszky 64 ágyúval felszerelt, tizenhatezres seregét. A fővezér többi katonája ezalatt elszórtan tétlenkedett Mezőkeresztes és Tiszafüred között.

A község Anyakönyvének III. kötetébe Szöghy István egykori plébános fekete tintával rótta fel a kápolnai csata krónikáját:

„Az első ágyúlövés a magyar sereg balszárnyán, a kompolti erdőnél történt, erre a centrum előbbre nyomult, s midőn Balpüspöki felől a császári sereg közeledtét látta, azt a magyarok igen hamar használt ropogó ágyúk sűrű lövöldözéseivel fogadták . . ."

A harcnak a sötétség vetett véget. Másnap reggel hétkor kezdődött újra. De hiába volt Pöltemberg Sándor huszárjainak harci ügyessége, a félszemű Schlick — aki Galíciából tört be tizenkétezer emberével — meghátrálásra kényszerítette a magyar sereg jobbszárnyát. Dembinszky nem akarta elhagyni Kápolnát. Nem törődött a túlerővel, ügyet sem vetett fejsérülésére. Délután háromkor — kényszeredetten — mégis „hátrálót" fúvatott.

Károlyi kérdezett

A mai műútról letérve nagy, füves térségen emberkéz faragta kövek. A legnagyobbat 1880-ban helyezték el „A HAZÁÉRT A KÁPOLNAI CSATÁBAN 1849. FEBRUÁR 26- ÉS 27-ÉN ELVÉRZETT HONVÉDEK EMLÉKÉRE."

Az emlékezés csendjét gyerekzsivaj veri fel. Egy csapat kisdobos és úttörő özönli el a teret. Itt tartanak történelemórát. Rendhagyó történelemóra ez, mindenki meghallgathatja, mindenki kérdezhet, tanulhat.

— Mutatok három hársfát — adja tovább nekünk frissen szerzett tudását a honismereti szakkör legfiatalabb tagja —, érdemes megnézni. Úgy tudják, e hársfák alatt tartott haditanácsot Dembinszky, amikor az ágyúk szavára egri főhadiszállásáról Kápolnára kocsizott.

— Mások meg úgy mondják, hogy Kossuth imádkozott a fák alatt az elesettekért — egészíti ki egy szőke kislány.

Hársak. Matuzsálemi korú tanúk. Ágaik csupaszon kémlelik az eget, mint akkor februárban, Görgey híres téli hadjárata után.

Az 1849-es tél hosszú és zord volt. Az elvesztett szabadságot siratók úgy mondták, ki sem tavaszodott, csak 1919-ben, amikor Károlyi Mihály gróf átadta a földjét azoknak, akik megművelik. Ekkor Kápolna neve ismét bekerült a történelembe.

Fülöp Zsigmond, a falu egyik büszkesége is ott volt 1919. február 23-án az ünnepségen.

— Emlékszem, a grófot hintó várta Kálban, de ő parasztszekéren érkezett Kápolnára.

— Egyedül?

— Dehogy! Itt volt az egész kormány. Károlyi nem sokat beszélt, inkább kérdezett: akarjuk-e a földet? És mi akartuk. Nekem, családos embernek négy és fél hold jutott.

Zsiga bácsi szívesen idézi emlékeit, arca belepirosodik.

— A tsz-ben most úgy művelik a földet, ahogy 19-ben akartuk. Csak az a baj, hogy én már nem bírom a kapát . . . Károlyi temetésére azért elmentem. Díszőrséget álltam a ravatala előtt.

Úgy volt, szót értettünk

Igen. A 19-ben szőtt terv a föld közös műveléséről Kápolnán csak 1944 után valósult meg. Hogy is volt csak?

Akkor, 1944-ben a község ugyanilyen csendes volt, mint most. A némaság azonban szorongást rejtett. A visszhangtalanul pattogó német szavak elől házaikba húzódtak az emberek.

— Nagyon féltem a németektől, tolmácsolnom kellett nekik — vallja Galambos Ferenc, miközben kis vegyesboltjában fürgén szolgálja ki a vevőket. — Egy novemberi napon is dörömböltek az ajtómon. Kevéssel éjfél előtt. Kimentem, hát láttam, hogy nem németek, hanem oroszok.

A vevők figyelni kezdenek, kérni is elfelejtenek.

— Úgy, ahogy voltam, magukkal vittek. No, gondoltam, most végem. De mire a tisztek elé vezettek, megértettem, hogy nem lesz bántódásom.

— Hát persze — szólt egy kendős asszony —, hiszen mi tanácsoltuk, hogy a boltba menjenek. Galambos bácsi hét nyelven beszél, gondoltuk, miért ne értene szót éppen a szovjet katonákkal.

— Úgy is volt. Szót értettünk. Rám bízták a helyőrség megalakítását. Parancsnokának is engem tettek meg. Elláttam becsülettel. Igaz, könnyen ment, mert rend volt a faluban. A malomban meg a dohánybeváltóban még fizetést is adtak a munkáért.

Aki elmegy a faluból, az új hídon halad át. A régesrégi fahíd elkorhadt, a másikat meg a németek robbantották fel búcsúzóul.

Hatalmas csattanás. Néhány járókelő megfordul önkéntelenül. A híd sértetlen, mozdulatlan. Csak egy nylonzacskót pukkantottak szét vásott kisfiúk. Nevetésüket szőlődombok visszhangozzák.

Józsa Teréz

Dobra verjük

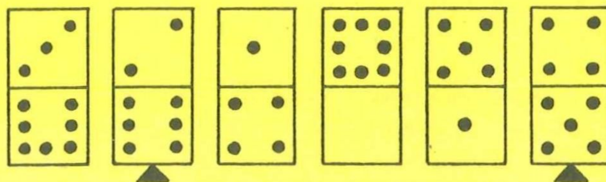
Kié a pálma, pontosabban, kié legyen az ajkai járási pártbizottság és a helyi tanács vándorzászlója? Minden esztendőben eldöntendő kérdés ez, mert a zászlót az a kisdoboscsapat kapja, amely a legaktívabb közösségi életet élte. Az előző úttörőévben végzett munkájukért a vándorzászló a bakonypölöskei kisdobosoké lett (az iszkáziaktól nyerték el és vették át nemrég szép ünnepségen). Munkájukat eddig minden évben javítani tudták, és kitűnő kapcsolatot teremtettek a Devecseri Állami Gazdaság két szocialista brigádjával, meg a helyi tsz KISZ-alapszervezetével. Így az sem csoda, hogy csapatotthonuk is egy-kettőre szép lett: együtt hozták rendbe, társadalmi munkában. A szülői munkaközösség is igen lelkes, sőt a kisdobosok lelkesedése a felsőtagozatos úttörőkre is átragadt. Együtt ápolják községük hagyományait és együtt szerepelnek a járás és Veszprém megye sportrendezvényein.

Tamásiak, figyelem! Új úttörőházzal lesz gazdagabb nemsokára a község és környéke. A tervek már elkészültek, kezdődhet a megvalósítás. Míg a ház elkészül, tervezgessenek a leendő vendégek: mivel és hogyan töltik majd el benne a drága szabadidőt.

Útmutató a melléklet elkészítéséhez. Ha körülvágtad a szoba rajzát, a szaggatott vonal mentén hajtogasd befelé. Amint a nyilak mutatják, húzd össze a szoba falait és rögzítsd egymáshoz a ragasztóval bekent pettyes nyelvek segítségével. Így megkapod az elöl nyitott, de mélyített szobabelsőt. Most már berendezheted a még hiányzó kellékekkel. Ha kivágtad az ágyat, padot, ülőkét, asztalt, és a betűk segítségével mindet a helyükre ragasztottad, a menyecskét is az asztal elé állíthatod. Ragassz pamutból akasztót a hátlapjára, hogy alkalmas helyre felakaszthasd, esetleg rajzszeggel pl. könyvespolcod lécére erősítve kedves dísze lehet szobádnak.

Az előző három hónap rejtvényeinek helyes megfejtése:
December: Nagy család: 2 fiú és 3 lány. Keresztrejtvény: Csapadékos, Auróra. Lóugrás: Megjött a hideg tél. Gyufarejtvény: 1. rajz. Dominó: 2. rajz.
Január: Keresztrejtvény: Boldog új évet. Hóesés. Rakd helyre: Korcsolya. Olvasd el a piros sort: Január. Egy kis számtan: 3. rajz
Február: Keresztrejtvény: Zúzmara, kirakat, zimankós, akaratos. Rejtélyes szöveg: alma, körte, ribizli, eper, szeder, banán, dió, meggy, citrom, datolya, cseresznye, som, kökény, ringló. Népdal magánhangzók nélkül: Cifra palota, zöld az ablaka, Gyere ki te tubarózsa, vár a viola. Összevissza: Kisdobos. Takarékosság: Laci 6,—, Ica 3,—, Jóska 5,— forintot.

3.

8	4	2	5	3
1	6	9	7	10
9	10	11	12	13

Donkó László

TAVASZI SÁRKÁNY

Láttál-e már sárkányt,
egyfejűt?
A magasban széllel
hegedült.

Nádkeresztjén papír
volt a bőr,
nem fújt kénes lángot
odafönn.

Pajtásaim fogták
boldogan
mesebeli sárkány
madaram.

Kedves Coffi! Pocak egy GORILLA!

Kedves Coffi! Paprika egy ORRSZARVÚ!

Kedves Coffi! Pocak egy ÖKÖR!

Kedves Coffi! Paprika egy VADDISZNÓ!

Kedves Paprika és Pocak! Semmit nem értek. Mi bajotok van? Írjatok hamar! Coffi

Kedves Coffi! Azon veszekszünk, hogy melyikünké legyen az a kiskutya, amelyiket három nap múlva kapunk ajándékba. Hm? Nálam lakjon, vagy Pocaknál? Blökinek hívják – ahogy én szeretném – vagy Csontinak, ahogy ő? P

Kedves Paprika! Kár volt annyit veszekedni. Te egy lakótelep nyolcadik emeletén laksz, Pocak meg egy kertes házban. A kutyának jobb helye lesz Pocaknál, és Pocaknak is jót tesz majd a kutya: többet fog mozogni és nem lesz olyan pocakos. Érted? Küldök egy szerződést, ha jónak látjátok, írjátok alá! Coffi

SZERZŐDÉS

A kiskutya mindkettőnké. Pocaknál fog lakni, de Paprika segít gondozni, sétáltatni. Vasárnap egész nap az övé. A neve pedig a Csontiból meg a Blökiből összerakva legyen Csoki.

Budapest, 1978 március 1-én. Aláírások:

Pocak....., aki nem és nem

Paprika, aki nem és nem !

Marék Veronika munkája

Juhász Gabriella 4/c osztályos tanuló munkája, Budapest

Postafiók 100

Legkedvesebb levelem márciusban. „Tiszapüspökiben lakom. A falunktól nem messze folyik a Tisza. Amikor kiönt, sok bánatot okoz a víkendházak lakóinak. Az én nagyapám a legutóbbi áradásnál is ott volt. Mindig ott van, lehet rá számítani" — írja **Bottyán Tünde,** 5211 Tiszapüspöki, Liszt Ferenc út 3/a. „Remélem, téged jó egészségben talál levelem. Tudatom, hogy családunk jól van. Csak nagyanyám beteg, kórházban van, mert operálták. Nagyon gyenge szegény. Most látjuk csak, mennyire hiányzik!" — írja **Devecz Márta** (8956 Páka, Kossuth út 26.)

Kedves számomra minden levél — azaz minden gyerek! —, aki a nagyszülőkről ír. Én nagyon szeretem a nagyszüleimet, naphosszat tudnám mesélni azt is, hogy miért. Gondolom, ti is, csak még nem jutott eszetekbe, hogy nekem megírjátok. Jártam egyszer egy iskolában, a kertkapuban egy szobor fogadott. Két fatörzsből idős nő és férfi alakot faragott a szakkör. A szobor címe: nagymama és nagypapa. Azt ajánlom, mi is mintázzuk meg kedves alakjukat úgy, hogy megfogalmazzuk, milyenek ők, miért szeretjük őket. Várom a leveleket minden kedves unokától!!!

Őrsvezetők jelentkeztek a mostani postámban, megörültem nekik. Szabó Erzsébet (2766 Tápiószele, Jázmin út 11.) hatodikos és rajvezető-helyettes a kisdobosoknál. Arra a legbüszkébb, hogy a kistestvére — a kisdobos raj tagja — büszke rá.

Polyák Adrienn (5241 Abádszalók, Arany János út 7.) Télapó-ünnepélyről, mesedélutánról, ajándékkészítésről ír érdekes beszámolót. Úgy összegezi a véleményét, hogy „belejöttek" az ifjú úttörők a kisdobosvezetésbe.

Balogh Rózsi (3337 Egerbocs, Béke út 33.) harmadikos kisdobos hatodikos őrsvezetőjét dicséri. Vigh Editnek hívják, és sok kirándulásra vitte már el a kisdobosait. Rózsi azt ígéri, hogy őrse és őrsvezetője majd ezentúl is mindent megír nekem, és a tanácsomat kérik, mert „Űr Kata valóságos tudós lehet." (amikor olvastam, rögtön híztam egy kilót a büszkeségtől, most, hogy leírtam, megint egy másik kilót; mi lesz ebből?!)

Rusvai Anikó (5130 Jászapáti, Nyúl út 5.) őrse a „Fradi" nevet választotta, ennek megfelelően minden akadályversenyen az elsők. Ebben nagy része van Bolyós Gabriella őrsvezetőnek, és Bolyós Ágnes őrsvezető-helyettesnek. Ők ikrek — ez az őrs másik nevezetessége.

Peredi Erika úttörő, 12 éves, és az a szíve vágya, hogy kisdobosok őrsvezetője legyen. Ez most nem sikerült. Szívesen lenne „levelező-őrsvezető" — mindenkinek ír, aki segítségét, véleményét kéri valamiben. Címe: 2800 Tatabánya, Kilián György krt. 22.

Levélvárta. Közlöm mindenkivel, akit érdekel, hogy én igazán elégedett és boldog vagyok: 405 levelet kaptam 1977-ben, januártól decemberig. Válaszoltam rájuk szorgalmasan vagy a Kisdobosban vagy külön levélben. Aki levelezőpajtást keresett, írtam mindenkinek egy-egy címet. Sok panasz érkezett, hogy az illető — aki nálam levelezőtársnak jelentkezett — mégse írt aztán választ. A panaszkodókat csak azzal tudom vigasztalni, keressenek másik pajtást a „Levélvártából". Sok levelem sorsáról nem tudok, nekem nem írtak többet az illetők, vagy azért, mert találtak levelezőpajtást, vagy azért, mert nem. Kívánom, hogy az első ok legyen igaz!! Én most azoknak a gyerekeknek a nevét közlöm itt, akik nem akarnak már levelet kapni, és mégis írtak nekem. Azért írtak, hogy megköszönjék a címet, és közöljék velem, nagyon boldogok a megtalált levelezőpajtással: Békési Ildikó Darnózseli, Kiss Anikó Salgótarján, Szabó Anna Tatabánya, Ozsvárt Mónika Kisterenye, Hegedűs Csilla Újharangod, Szemes Mari Túrkeve, Kara Andrea Zalaújlak, Péntek Bernadette Szárföld, Gyüre Hajnalka Makád, Vigh Ildikó Mór, Kormos Ildikó Tószeg, Sarkadi Anikó Bököny, Mókusz Juli Dömefölde, Tóth Szilvia Selyp, Fábián Katalin Adony, Kerekes Anna Tokod. Köszönöm nekik, hogy megosztották velem az örömüket

Űr Kata

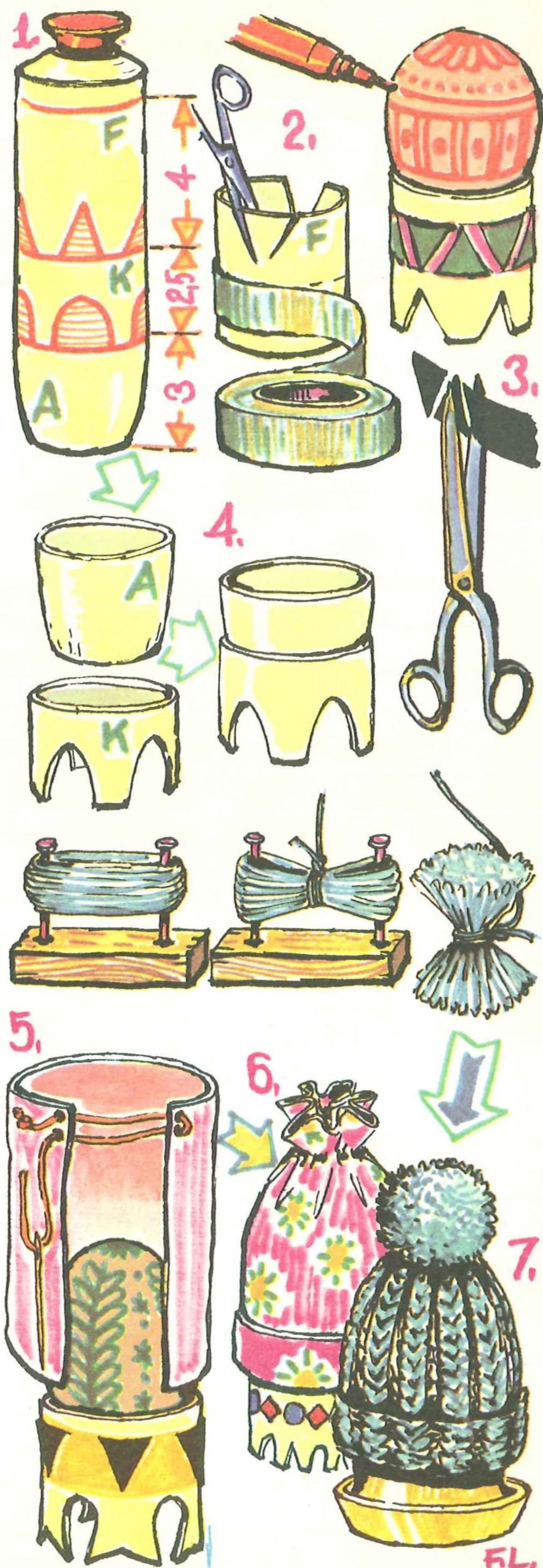
Ferkai Loránt
HÚSVÉTRA

A húsvét, a nyuszi és főként a tojás meg a nyuszi alig hozható ésszerű kapcsolatba egymással! De hiába, a húsvéti üdvözlő lapokon, meg az édességboltok csokoládéfiguráin csak meglátszik, hogy a megszokás alapján megvan az összefüggés. Az ősi pogány tavaszünnepségek, az élet újraindulása jelképezhető az életrefakadást mutató tojással. Fogadjuk hát el, hogy bár a nyuszi tyúktojást nem hozhat létre, de hímes, cifrázott tojást mégis adnak a kislányok az öntözködni hozzájuk látogató fiúpajtásaiknak. Az ünnepi asztalon a húsvéti sonka mellett a kalácsnak és a tojásnak is ott kell lennie. A közös, nyugodtan elfogyasztott reggeli úgyis olyan ritka, a szüneti-ünnepi reggeli egyik fogása legyen tehát a finom, három és fél percig főzött lágytojás. De hát mibe állítsuk a lágytojást az asztalra? Ha végignézed rajzainkat, rögtön rájössz: a Te feladatod, hogy a tojásokat ne Kolumbusz-módon az asztalra csapva állítsák fel, hanem bölcsőformán védveóva tojástartócskákba helyezzék. Vagyis: készíts annyi tojástartót, ahányan vagytok!

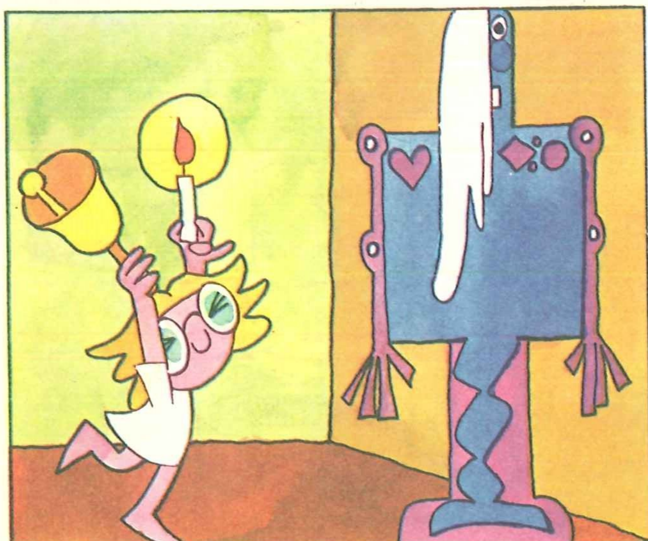
A műanyag „MOS 6" flakon (1.) vastagsága éppen megfelel a tojásnak. Ha darabokat vágsz belőle, asztalra állítva beleteheted a megfőtt tojást. De légy kissé igényesebb, amit csinálsz legyen minél szebb, ötletesebb! Vágj ezért a flakonból a rajzon látható méretekben darabokat, pontosan lemérve hosszukat. A felső részt (F) négy helyen ék alakúan vágd be (2.), s ha színes, műanyag szigetelőszalagból gyűrűket, majd erre fekete vagy más színű háromszögeket vágsz-ragasztasz, egy tojástartód már kész (3.). A locsolóknak szánt hímestojásokat ebbe állítva cifrázhatod kis filctollal.

A flakon alsó részét (A) az ívesen kivagdosott középső részbe (K) szoríthatod (4.), így különösen érdekes, mégis könnyen készíthető tojástartóhoz jutottál. Díszítsd ezt is színes szigetelőszalaggal vagy filctoll-vonásokkal.

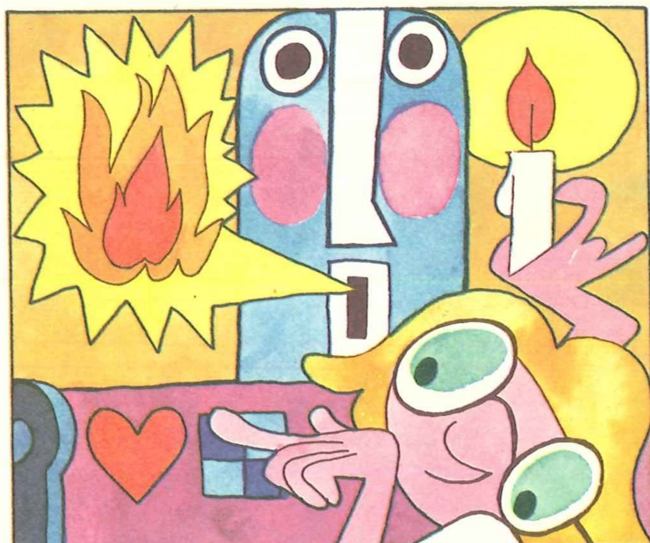
Hogy a lágytojást mindannyian melegen fogyaszthassátok el, készíts megfelelő számú „melegentartó" sapkát a tojásoknak. Anyaguk lehet valami szép, mintás flanelldarab Anyu rongyoszsákjából, amelyből 9 cm magas, 13-14 cm széles téglalap alakú darabokat vágsz. Lehet valamennyi más színű, más mintájú! Varrj belőlük csövet (5.), majd felső végüket körülöltve és összehúzva (6.) sapkaformát. Ha ráhúzod a tojásra, sokáig meleg marad az. Ha megkéred Nagymamit, hogy ugyanilyen méretű darabokat kössön maradék fonalakból, abból még aranyosabb sapkácskák (7.) lesznek a tojásokra. A bojtot egymástól 4 cm-nyire bevert szögekre tekert, összekötözött, s a szögek mellett felvágott 60-80 tekerületből álló csomóból készítsd, a rajz szerint!

CSUPASZEM ÉS PLÉHEMBER

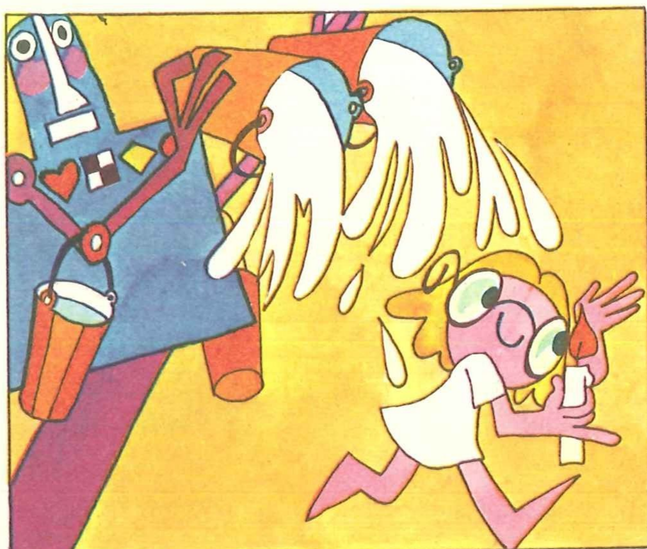
1) Ég a gyertya, ég...

2) Lássuk, hogy oltod el?

3) Riadót fúj, gyerünk innen a gyertyával.

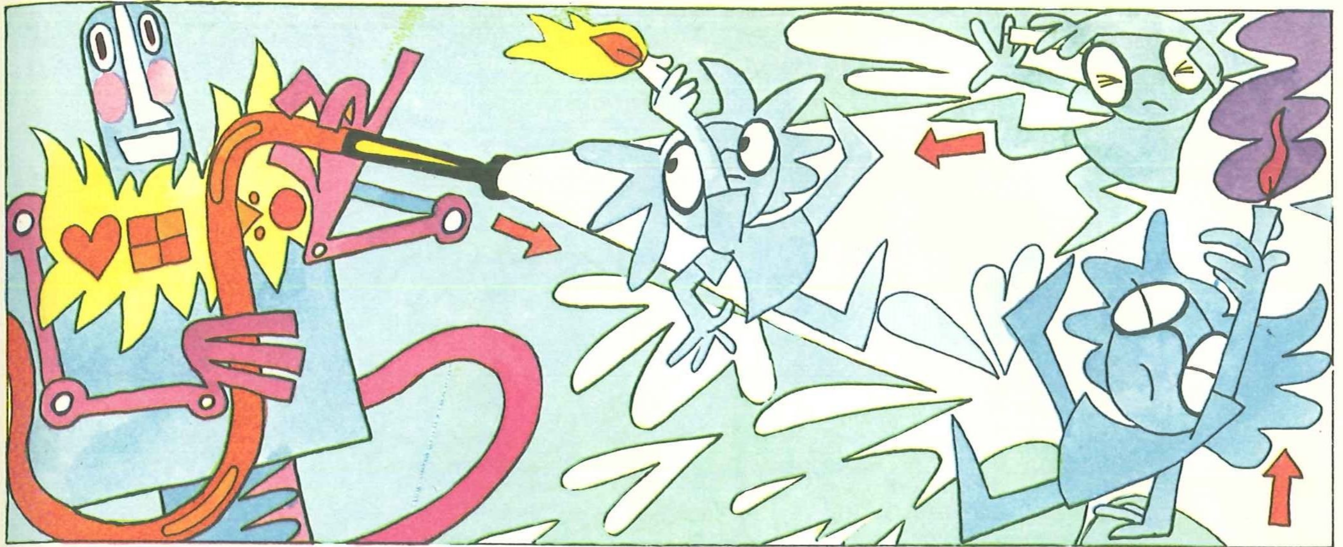

4) Ég a gyertya, ég...

5) Egek, már kezdi!

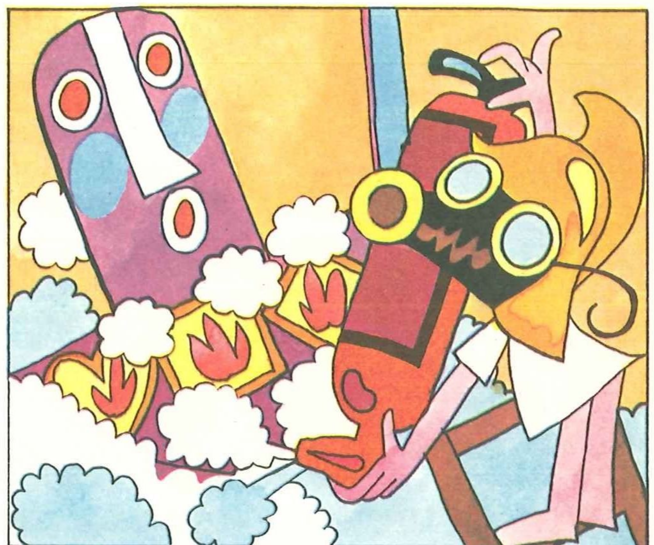
TŰZ, TŰZ, TŰZ!!!

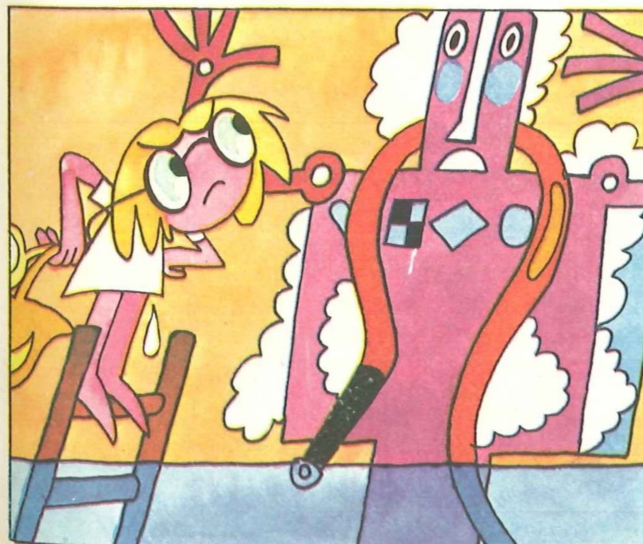
6) Hagyd abba, te bolond! Csak vicceltem.

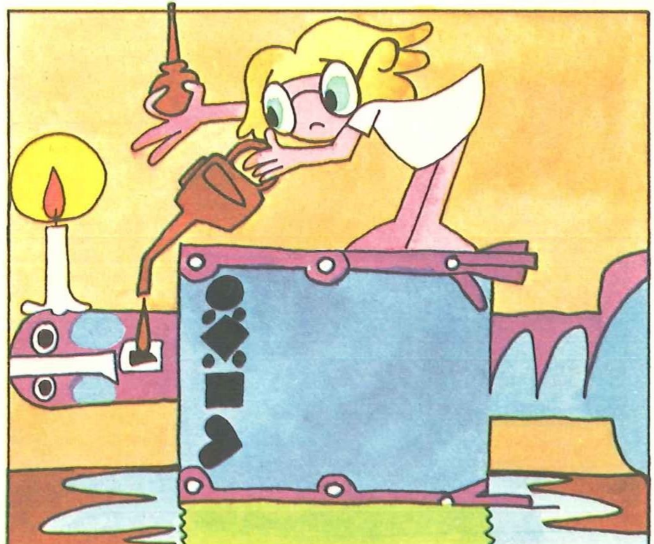
7) Mentőövet!!!

8) Égnek a tekercseid, te szerencsétlen!

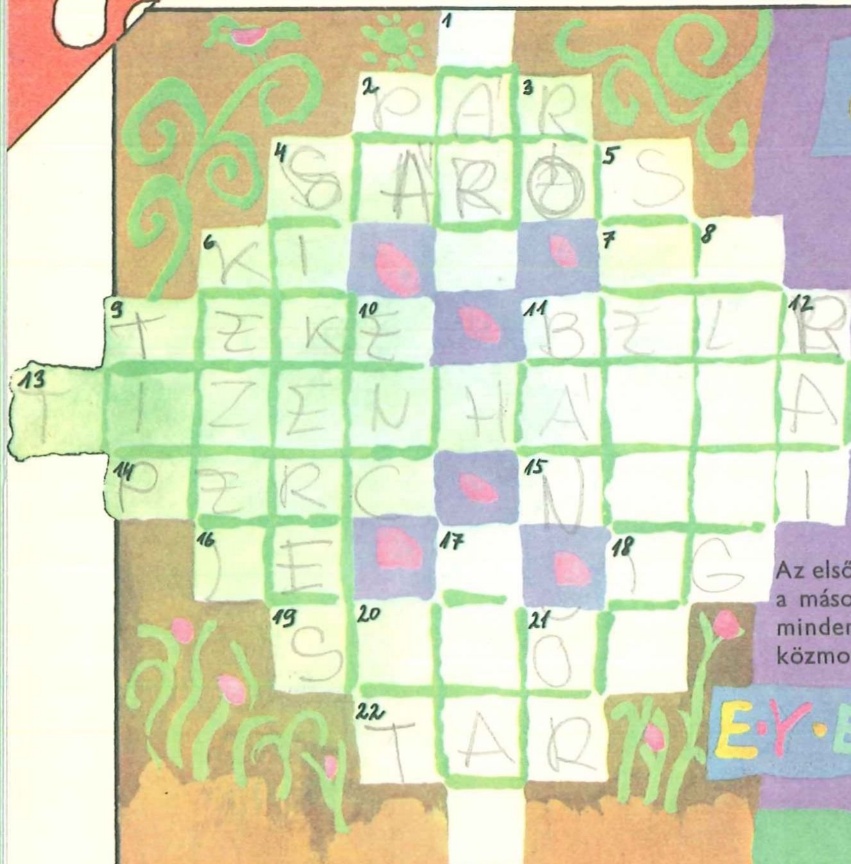

9) Kellett ez?! Lebénultál a rozsdától.

10) Na nyeld le szépen ezt a kis gépolajat.

7 Márciusi fejtörő

Keresztrejtvény

Vízszintes: 2. Két darab. 4. Eső után a föld... 6. Igekötő. 7. Kettős mássalhangzó. 9. Kugli. 11. Noteszba jegyez. 13. Babonások szerencsétlen száma. 14. Időmérték. 15. Iván betűi keverve. 16. Igekötő. 18. Igen fele. 19. ...hordó. 22. Kopasz.
Függőleges: 1. Hónap rövidítése. 2. Így köszön a kisbaba. 3. RO. 4. Eredményes. 5. Az anyagok egy része. 6. Orvos teszi. 8. Zökkenőmentesen. 9. ...top. 10. Kilenc vége. 11. Sajnál. 12. RAI. 17. Észak-Afrika lakója. 20. Szám. 21. Ökör vége.
A keresztrejtvényből beküldendő a vízszintes 13, függőleges 1, 4.

KÖZMONDÁSOK

ÖAIOÁ

KZKZTMS

Az első közmondásnak csak a magánhangzóit írtuk le, a másodiknak csak a mássalhangzóit, a harmadiknak minden második betűjét elhagytuk. Melyek ezek a közmondások?

E·Y·E·S·E·E·C·I·Á·T·V·S·T

Bújócska

Az alábbi szövegben fiú és lányneveket bújtattunk el:
TEGNAP IS TAVASZIAS IDŐ VOLT. A MÁS NAPOKON RÁDIÓT HALLGATÓ GYEREKEK MOST PIROS KABÁTBAN, DIDEREGVE, DE VÍGAN TALPALTAK A TÓ MELLETTI RÉTEN. HÁTUL A CICA FEKÜDT A HASÁN, DOROMBOLT.
10 nevet kell találnotok!

Gyufa-rejtvény

Rakjátok ki gyufából az itt látható hibás egyenlőséget. Egy gyufát kell máshová tenni, hogy az egyenlőség igaz legyen. Két megoldás is van!

LX=VI

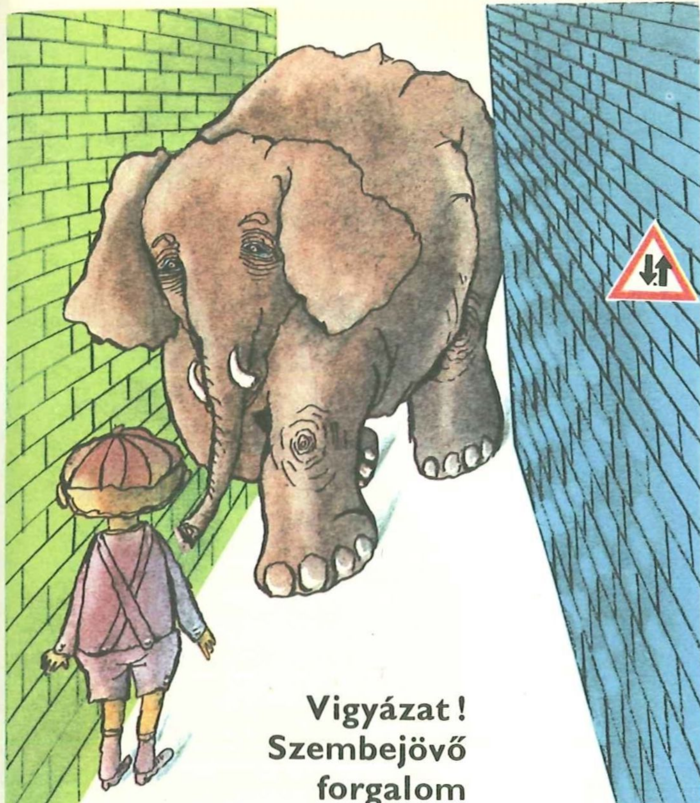
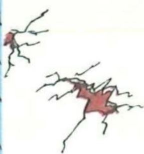
ÉR K M
EJ Ü AR

Betűrejtvény

A megfejtés egy ismert Petőfi vers egy sora. Mi a vers címe és sora?

A megfejtést készítsétek el, írjátok le, de csak júniusban küldjétek be. Az oldal sarkán levő 7-es számot is

Vigyázat! Szembejövő forgalom

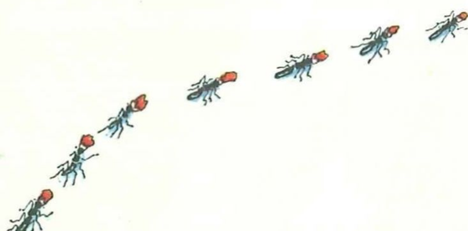

Súlykorlátozás

Dallos Jenő: Tréfás KRESZ-táblák

Közúton folyó munkák

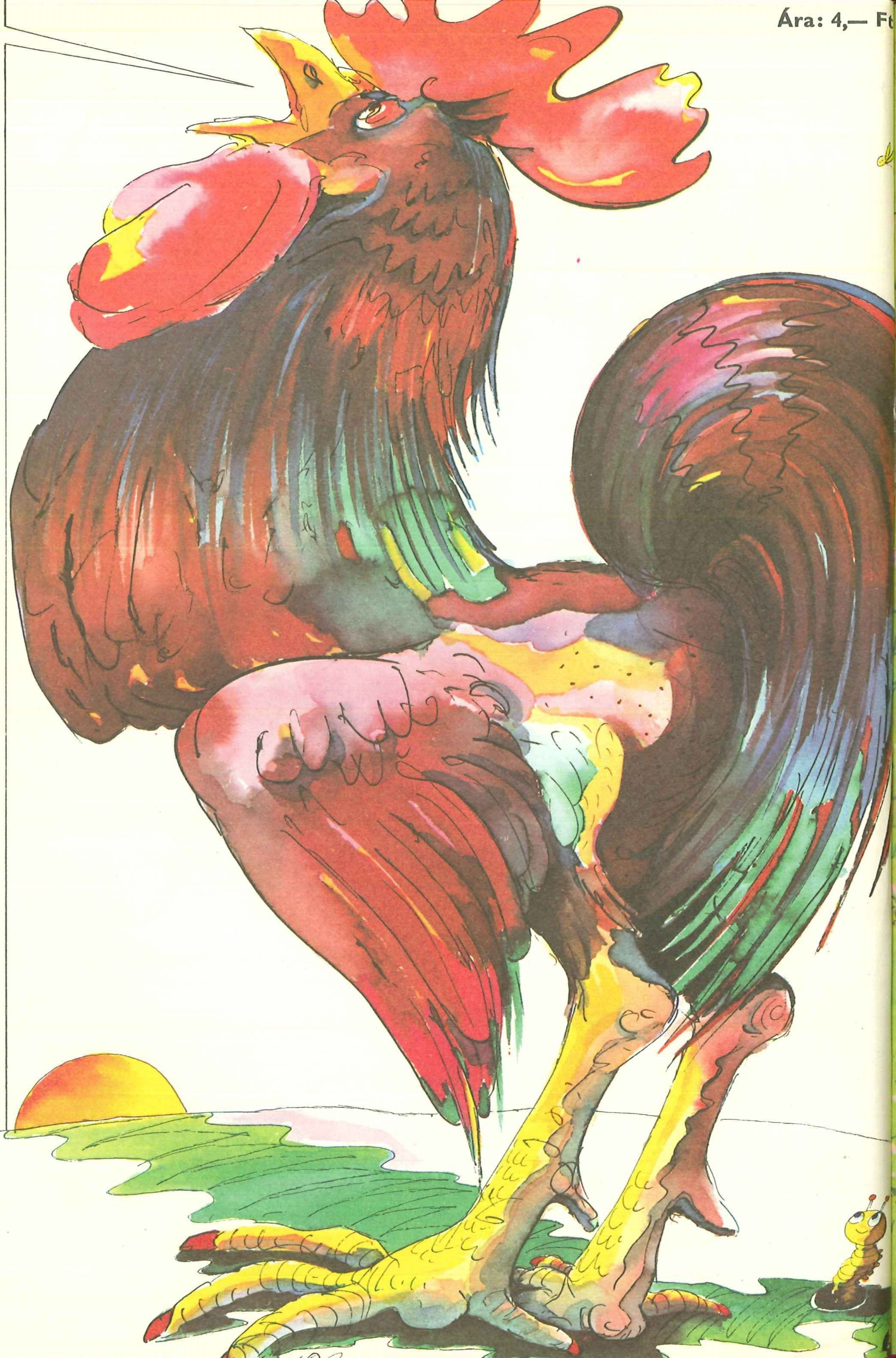
Elsősegélynyújtó hely

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVII. évf. 3. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 77.1262. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A hátsó borító Horváth Mária munkája.

~KUKU~RIKÓ~OLVAD A HÓ~O~O~

Ára: 4,— Ft